

Højby Dyreklinik

Højbyvej 38B, 5260 Odense S . Tlf. 6595 8003
dyrlægerne Kirsten Brock, Peder S. Sørensen og Jens Willer
www.hojbydyreklinik.dk

TÆVEN

KØNSMODENHED OG FAKTA OM STERILISATION.

Vi anbefaler generelt at sterilisere de tæver, der ikke skal indgå i avlen. Dette gør vi på baggrund af de fordele, der er ved at lade tæven sterilisere:

FORDELE VED STERILISATION AF TÆVEN

- Ingen generende løbetider, med alt hvad dette medfører (blødning på gulve/ tæpper, problemer med luftning af den løbske tæve, hanhunde, der opsøger matriklen osv).
- Forebyggelse af **kræft i mælkekirtlerne**.
- Ingen risiko for **livmoderbetændelse, eller lidelser i æggestokkene**, idet begge dele er fjernet ved indgrebet.
- Ingen forekomst af **pseudodrægtighed og andre adfærdsmæssige problemer, der er relateret til løbetiderne**.

ULEMPER VED STERILISATION AF TÆVEN

- Der kan ses en tendens til vægtforøgelse, pelsforandringer og forekomme urin - inkontinens i enkelte tilfælde— se bagsiden af denne folder.

TÆVENS NORMALE UDVIKLING.

Tæven bliver kønsmoden, når den kommer i sin første løbetid omkring 6-9 mdr.'s alderen - afhængigt af hundens størrelse/race og årstiden.

Tæven går i løbetid hver 6.- 10 mdr. hele livet.

Løbetiden deles op i 3 faser:

Forbrunst: Forbrunsten er den periode, hvor tæven bløder og varer ca. 8-12 dage. Blødningen kan variere meget - lige fra kun enkelte bloddryp til mere intens blødning. Omkring 12. dagen vil blødningen aftage og afløses af et mere strågult flådd.

Højbrunst: Det er i denne periode, æggløsningen finder sted, og tæven er meget modtagelig for hanhunden. Højbrunsten varer 3-5 dage.

Efterbrunst: I denne periode aftager flåddet fra skeden gradvist, og efter yderligere ca. 1 uge, begynder alle brunstegnene at aftage.

Drægtighed: Der er mulighed for at tæven kan blive drægtig ved parring mellem dag 7 og dag 21 efter start på løbetid. Chancen er størst ved 9.-14. dagen. Tæven går drægtig i ca. 63 dage. For at kunne opretholde en normal drægtighed er det nødvendigt, at der er nok af hormonet **progesteron** i denne periode. Dette hormon er også til stede i ca. 2 måneder hos tæver, der **IKKE** er blevet parret i løbetiden.

LØBETIDER - Hvad fører de med sig?

Påvirkning af mælkekirtlerne: Progesteron som frigives i forbindelse med brunsten og påvirker mælkekirtlerne i forbindelse med hver brunst, og der er en sammenhæng mellem denne hormonpåvirkning og forekomst af kræft i mælkekirtlerne. Dette er den mest almindelige form for kræft hos tævehunden - med en forekomst på ca. 4 % af alle intakte tævehunde. Man ved at tidlig sterilisation - helst indenfor tævens første en til tre brunster - reducerer risikoen for at udvikle kræft i mælkekirtlerne betydeligt.

Livmoderinfektion: Der er en markant større risiko for at udvikle livmoderinfektion i forbindelse med brunstperioderne. Hyppigst ser vi forekomst af livmoderinfektion i perioden fra brunstens afslutning og 2-3 mdr. herefter. Risikoen for at udvikle livmoderinfektion øges kraftigt efter 5-6 års alderen. Livmoderinfektion kan være en meget alvorlig infektion, som kan være livstruende, og ofte kræver intensiv behandling. I mange tilfælde kræves det, at den betændte livmoder og æggestokkene fjernes ved akut operation.

Pseudodrægtighed : Den hormonpåvirkning, som foregår i 2 måneder efter løbetiden, er forklaringen på, at nogle tæver bliver "falsk drægtige", dvs. at tæven opfører sig som om hun er drægtig.

Fysiske symptomer på pseudodrægtighed: Tæven kan virke træt, ændre spise-mønstre, og kan udvikle mælk i mælkekirtlerne.

Adfærdsmæssige symptomer på pseudodrægtighed: Mange tæver bliver nedtrykte eller virker "deprimerede", de vil ikke med ud at gå tur og kan omkring det tidspunkt, hvor de "skulle have født hvalpe" adoptere et eller flere tøjdyr eller andre ting, som deres "hvalpe". Nogen tæver laver redebygning. Disse symptomer kan være overordentlig generende både for tæven selv, men også for hundeejeren. Tæven kan være så påvirket af de hormonelle ændringer, der forgår under løbetiden, at den reelt ikke er til at træne med, og mange oplever at tæven er meget pirrelig. Hos nogle tæver kan dette resultere i et øget aggressionsniveau. Når tæven herefter steriliseres, opleves det meget ofte, at tæven bliver roligere og mere velafbalanceret uden disse "humørsvingninger".

Vi ønsker IKKE at vores tæve kommer i løbetid - hvordan skal vi forholde os?

Hvis man vil forebygge de problemer, der er nævnt ovenfor - og man er sikker på, at man ikke ønsker hvalpe på sin tæve - er det vores anbefaling at lade tæven sterilisere. Ved dette indgreb fjernes både æggestokke og livmoder. Derved undgås den progesteronpåvirkning, som giver anledning til de problemer, der er nævnt ovenfor - dvs. at man forebygger både kræft i mælkekirtlerne, livmoderinfektion og forekomst af pseudodrægtighed.

Hvorfor giver man ikke bare en hormonbehandling?

Man kan undskyde brunsten ved at give en indsprøjtning med et progesteronhormon, som i 5 måneder efter injektionen vil undertrykke, at tæven går i brunst. Men da denne behandling netop er en kraftig påvirkning med progesteron, er der forøget risiko for forekomst af kræft i mælkekirtlerne og for at tæven udvikler livmoderinfektion når disse behandlinger gives. Vi anbefaler derfor ikke dette alternativ til at undgå brunst hos tæven. I særlige enkeltstående tilfælde er det selvfølgelig en mulighed, som I kan snakke med os om.

Selve sterilisationen - HVORNÅR OG HVORDAN foregår indgrebet?

Hvornår: Da der adfærdsmæssigt er en vis "psykisk modning" og udvikling i forbindelse med de første løbetider hos den unge tæve, er det vores anbefaling at lade den få mindst en og helst ikke mere end tre løbetider, inden hun steriliseres. Indgrebet udføres bedst, når hormonpåvirkningen efter løbetiden er faldet til ro - hvilket som en tommelfingerregel er ca. 100 dage efter start af sidste brunst.

Hvordan udføres indgrebet? Selve indgrebet udføres ambulantly i fuld narkose. Tæven skal møde fastende om morgenen og får ved ankomsten en mild forbedelse. Herefter bliver hun ført ned på operationsstuen, hvor hun bliver lagt i fuld inhalationsnarkose med overvågning og samtidig væskebehandling.

Selve sterilisation udføres via et mindre indsnit i bugens midtlinie lige neden for navlen. Via denne åbning fjernes både æggestokke og livmoder. Såret i huden syes med en sutur, der skal fjernes efter 9-11 dage. Tæven smertebehandles, modtager antibiotika, og hjemsendes med medicin til efterbehandling de næste dage. Samtidig får hun en såkaldt bugforbinding på. Denne har elastikker over ryggen, så hun har fin bevægelighed, men forhindrer at hun kan komme til at slikke i såret.

Hvilke ULEMPER kan der være efter en sterilisation?

Vægtforøgelse: Det er velkendt at neutraliserede dyr (steriliserede tæver el. kastrerede hanhunde) får en noget forøget appetit og derfor lettere tager på. Der findes fodertyper, som er målrettet fodring af de neutraliserede hunde, hvor kalorieindholdet er nedsat i forhold til et standardfoder.

Pelsforandring: Hos de hunderacer, der har lidt længere pels (Springerspaniels, Flatcoatede retrievere o.lign.) er der en tendens til at pelsen blive mere "fehårsagtig" og hos alle hunderacer er der en tendens til at der dannes en lidt kraftigere underuld. Dette er dog et mindre problem, som let kan rettes ved trimning/klipping af de berørte pelsområder.

Urin - inkontinens:

Hos et par procent af de steriliserede tæver, kan der komme problemer med urininkontinens (dvs. at de lækker urin når de sover). Dette gælder særligt de tæver, der er kommet lidt op i alderen. Der findes dog nogle meget effektive medicinske behandlinger af denne tilstand, så dette problem kan i reglen løses helt tilfredsstillende.

